

Net
Szoftver
Hardver
Telekommunikáció
Tudomány
Üzlet
Szórakozás
Jog
Környezet
Úrktatás
Biotechnológia
Archívum
Mellékletek
Hoaxkabel
Szilikon Vali
Discovery
Infojog
Cyberia
Linux
Digicam
IT-biztonság
Prohardver

'Ez a program nem még rátermett'

[Index](#)

2005. október 24., hétfő 10:15

Aki eddig fordítással kereste kenyerét, az most nyugodtan ne adja vissza a diplomáját: a MetaMorpho fejlesztői még dolgoznak azon, hogy a gépi fordítás és az elkészült szöveg szerkesztése ne kerüljön több időbe, mint az egyszerű kézimunka. A programot a Hamleten teszteltük, több-kevesebb sikerrel.

 [Küldje el ezt a cikket barátjának, ismerősének!](#)

 [Nyomtatható változat](#)

"A többi, néma csend" - így fordította le Arany János Hamlet utolsó szavait. "A többi: csend." - így Mészöly Dezső; "Nincs más, csak a csend." - így Eörsi István. "Aztán a csend." - így a legutóbbi próbálkozó, Nádasy Ádám.

"A többi csönd" - egy számítógépes programtól nem is rossz, ha már legnagyobb fordítóinkat is ennyire megosztotta a feladat. Pénteken mutatta be egy magyar cég, a MorphoLogic az első teljes értékű, cd-n kapható angol-magyar fordítóprogramot, a MetaMorphót, amely végre nemcsak szavak, hanem egész mondatok, sőt szövegek fordítását végzi automatikusan, másodpercenként átlagosan ötven karakteres sebességgel, sokszor egész elfogadható minőségben.

De mit jelent vajon az, hogy "Én vagyok többet egy régiség egy Dane-nél római"? Arany szerint ugyanez magyarul így hangzik: "Bennem a dálnál több a római."

Ember kell hozzá

"Borzasztó sokat lehet javulni"- mondta a program bemutatóján Dr. Prószéky Gábor, a MorphoLogic ügyvezető igazgatója, aki elismeri, hogy a MetaMorpho fordításai "néha mókások, néha kevésbé. Néha kicsit szomorúak." Azt a készítőket sem gondolják, hogy tökéletes lenne a program, amelyen 2000 óta harminc szoftveres szakember és nyelvész dolgozott, összesen negyven "emberéven" át. A bemutatkozás szerint a MetaMorpho által előállított fordítás minősége a nyersfordításéhoz áll közel, és "az általánosan elfogadott célnyelvi minőség eléréséhez egyelőre szükség van emberi beavatkozásra".

"Nem mentegetőzni akarok" - mondta Prószéky, aki egyszerre programtervező matematikus és a nyelvtudományok kandidátusa, "de az interneten külön élmény olyan szöveget találni, ami jól van angolul". Prószéky szerint a római latin is csak azért menekült meg az angol nyelvet sújtó összeviaskodástól, mert akkor még nem volt internet, és az eszperantónak is addig jó, amíg csak kevesen beszélnek, mert legalább nem alakulnak ki az egyéni és regionális változatok.

A MetaMorpho a gyakorlatban igen egyszerűen használható: elég a lefordítandó, angol nyelvű dokumentumot Wordben megnyitni, a megfelelő szöveget kijelölni (kijelölés híján a program nekiáll az egész dokumentumnak), és a telepítéskor az eszköztárba épülő kék háromszögre kattintani. A program új dokumentumot nyit, és abban jeleníti meg a szöveget: sárgával kiemelve az eredeti, angol verziót, alatta pedig a magyar fordítást.

A MetaMorpho könnyen tanul, be lehet például idomítani arra, hogy egyes szavak helyett következetesen másokat használjon, és a felhasználó folyamatosan hozzáfér a cég egyre frissülő nyelvi adatbázisához is.

Címlapon

[Nem lesz belvárosi kozmetikaszalonia Zuschlagnak](#)

[Csipetnyi MSZP-előny a Tárkinál](#)

[Kóka János szerint 2008-ra lehet lassúasút Feriegve](#)

[Gyurcsány elutasította a brit EU-költségvetési javaslatot](#)

[Orbán beszámolt Gyurcsánynak](#)

A rovat hírei

[Magyar tudósok panteonja és Nobel-díjasok múzeuma épül a fővárosban](#)

[NHH: megduplázódott a szélessávú internet-ellátottság](#)

[Autóelektronikai szabványon dolgozik az Intel és a BMW](#)

[Hiánycikk a Nand memória](#)

[A Philips kiszervezi félévezető gyártó üzletágát](#)

[Meghatározható a születendő delfinek neme](#)

A rovat cikkei

[A háló ki van vetve](#)

[Lenyúlták egy tanárnő aktfotóit](#)

[Szétszednék az AOL-t](#)

[Kétmillió játékgéppel a meghitt karácsony ellen](#)

[Feltörhető az Xbox 360](#)

[Adatrögzítéssel a terrorizmus ellen](#)

Az EU-nak jó lesz

Hát a hatékonyság? Hát Hamlet? A fejlesztők egyelőre azt szeretnék elérni, hogy a gépi fordításhoz és a létrejött szöveg utólagos szerkesztéséhez szükséges idő együttesen ne legyen hosszabb, mint az, amit egy átlagos fordító a munkával töltene gépi segítség nélkül. Ezt a program egyelőre csak helyes és egyszerű szerkezetű mondatokkal tudja megcsinálni: a "The rest is silence" egyszerű angol mondat, az "I am more an antique Roman than a Dane" ezek szerint nem. Aki viszont egy kukkot sem tud angolul, az akkor is hasznát veszi a programnak, ha az nem Arany, hanem csak a gép nyelvén beszél.

És ha ember ellen nem is, másik gép ellen lazán felveszi a versenyt a Wordbe épülő, húszezer forintos program, illetve hatvanezer forintos Pro változata. A fordításelemző összehasonlítások, így az ipari szabványként elismert BLEU-teszt azt mutatják, hogy a MetaMorpho nem állít elő rosszabb minőségű magyar szöveget, mint a mostani legjobb, világnyelvek közötti fordításra használt programok, a Wordlingo vagy a Paralink. Ezeket pedig már most is sok helyen használják: a brüsszeli EU-hivatalnokok évente 800 000 oldalt fordítanak le programmal évente - ha az eredmény közlésre alkalmatlan is, arra jó, hogy megértsék belőle, úgy nagyjából mit akarhat a szerző.

Tegyük egy próbát: "This program is not yet able to translate everything from English into Hungarian."

"Ez a program nem még rátermett hogy fordítson le mindent angolról magyarra."

Kapcsolódó anyagok

[Ingyenes fordítóprogramok tesztje](#)

[Gépi fordítás statisztikai módszerekkel](#)

[Olvadni és következtetni tanul a gép](#)

Linkek

[Morphologic](#)

[Impresszum](#) | [Hirdetési árak](#) | [Szerzői jogok](#)

© 2005 Index.hu Rt